EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 22.1.2018
COM(2018) 39 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

liidu tolliseadustiku rakendamise kohta ja selle artiklist 284 tuleneva delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise volituse kasutamise kohta

1. SISSEJUHATUS

Euroopa Liit (EL) võttis 9. oktoobril 2013 vastu liidu tolliseadustiku. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik,[1] jõustus 30. oktoobril 2013, kuigi enamik selle sisulisi sätteid jõustus alatesd 1. maist 2016.

Liidu tolliseadustikus on sätestatud ELi tolliterritooriumil kehtivate tollieeskirjade ja -protseduuride õigusraamistik, mida on ajakohastatud, et võtta arvesse kaubanduse tegelikku olukorda, näiteks tootmis- ja tarnesüsteemide üleilmset lõimitust, e-kaubandust ja nüüdisaegseid teabevahetusvahendeid. Seadustiku eesmärk on hõlbustada liitu läbivaid või sinna sisenevaid ja sealt väljuvaid kaubavooge, et suurendada Euroopa ettevõtjate konkurentsivõimet, kaitstes samal ajal paremini liidu ja liikmesriikide finants- ja majandushuve ning ELi tarbijate ohutust ja julgeolekut. Nende eesmärkide saavutamiseks on liidu tolliseadustiku sihiks eeskätt muuta toll paberivabaks, lõimitud ja täielikult elektrooniliseks keskkonnaks. Liidu tolliseadustikuga kehtestatakse saabumis- ja väljaveoeelsete deklaratsioonide, teadete, taotluste ja otsuste suhtes kohaldatavad ühtsed normid ja andmenõuded. Sellega kaasneb 17 elektroonilise süsteemi uuendamine või loomine.

Liidu tolliseadusliku sätted on nüüdseks küll jõustunud, kuid 17 elektroonilist süsteemi rakendatakse järk-järgult ja seetõttu on liidu tolliseadustikuga ette nähtud üleminekuperiood kuni 2020. aasta lõpuni, mille jooksul võib jätkuvalt kasutada olemasolevaid paberipõhiseid või elektroonilisi süsteeme tolliküsimustes, mille puhul uus elektrooniline süsteem ei ole veel kättesaadav. Üleminekuperiood kehtib ka lubade (näiteks volitatud ettevõtjana kohtlemiseks või tolli „eriprotseduuride“ kohaldamiseks) suhtes, mis on väljastatud vastavalt eelmisele tollialasele õigusraamistikule – ühenduse tolliseadustikule –, mida võib jätkuvalt kohaldada kuni 2019. aasta aprillini.

Kuigi liidu tolliseadustik on veel üleminekuetapis, koostas Euroopa Komisjon käesoleva aruande, et teha kokkuvõte õigusnormide rakendamise ja elektrooniliste süsteemide loomise seisust. Käesolev aruanne on vastus Euroopa Parlamendi 19. jaanuari 2017. aasta resolutsioonis esitatud taotlusele[2] ja nõukogu 29. septembri 2016. aasta järeldustes liidu tolliseadustiku järelmeetmete kohta esitatud üleskutsele[3].

Lisaks annab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule nõuetekohaselt aru, kuidas ta on kasutatud liidu tolliseadustiku artikliga 284 antud volitust vastu võtta delegeeritud õigusakte.

Komisjon tugines aruande koostamisel ELi liikmesriikide ja ettevõtjatega toimunud aruteludele, mis käsitlesid liidu tolliseadustiku rakendamise küsimusi, ning komisjoni enda analüüsile.

2. TAUSTTEAVE

a. Õiguslik struktuur

Liidu tolliseadustikuga asendati ühenduse 1992. aasta tolliseadustik, mis kujutas endast

[1] ELT L 269, 10.10.2013, lk 1. Määruse parandusega (ELT L 287, 29.10.2013, lk 90) kõrvaldati trükiviga 10. oktoobri tekstis kohas, kus rakendamiskuupäevana oli märgitud 1. juuni 2016. Tekstis, mille üle hääletasid Euroopa Parlament ja nõukogu, oli rakendamiskuupäevaks 1. mai 2016.

[2] Euroopa Parlamendi 19. jaanuari 2017. aasta resolutsioon liidu tolliseadustiku rakendamisel esinevate probleemide lahendamise kohta ning komisjoni vastus – 2016/3024 (RSP).

[3] Nõukogu järeldused liidu tolliseadustiku järelmeetmete kohta (ELT C 357, 29.9.2016, lk 2).

esimest katset konsolideerida ELi tollieeskirjad. Kuigi ühenduse tolliseadustik oli tollal oluline saavutus, mis hõlbustas ettevõtjate tegevust, põhinesid selle protseduurid ja toimingud paberdokumentidel, mis ei sobinud nüüdisaegsemasse elektroonilisse ärikeskkonda. Kuna tolli kohustused suurenesid valdkondades, mis läksid tollimaksu kogumisest kaugemale (näiteks tegelemine julgeoleku- ja ohutusprobleemidega, ebaseaduslike rahavoode ja võltskaubaga), oli ka vaja õigusnorme, mis tagaksid tollikontrolli tõhusama korralduse.

Seepärast tegi komisjon tervikliku mõjuhindamise, et kindlaks teha õige lähenemisviis tolli ees seisvate ülesannete lahendamiseks,[4] ning esitas mõjuhinnangu tulemuste alusel 2005. aasta lõpus ettepaneku ELi ajakohastatud tolliseadustiku kohta ja elektroonilisi tolliteenuseid käsitleva otsuse. Eri põhjustel, kuid peamiselt seetõttu, et Lissaboni lepinguga[5] võeti kasutusele uus õiguslik struktuur ning uued eeskirjad ja menetlused põhiõigusaktidega kaasnevate rakendusaktide vastuvõtmise kohta, pidi komisjon ajakohastatud tolliseadustiku enne selle kavandatud kohaldamiskuupäeva „uuesti sõnastama“.

Seetõttu esitas komisjon 20. veebruaril 2012 liidu tolliseadustiku – st uuestisõnastatud ajakohastatud tolliseadustiku – ettepaneku, mis sisaldab artikleid, millega antakse komisjonile õigus vastu võtta üksikasjalikke täiendavaid ja rakendavaid eeskirju, viies seega liidu tollialased õigusaktid kooskõlla Lissaboni lepingu nõuetega.

Liidu tolliseadustik jõustus 30. oktoobril 2013, kuid sel kuupäeval jõustusid ainult komisjoni volitused, samas kui seadustiku muid sätteid hakati kohaldama alates 1. maist 2016. Vahepeal kasutas komisjon oma volitusi, et vastu võtta järgmised õigusaktid, mis koos seadustikuga moodustavad liidu tolliseadustiku õigusaktide paketi:

i. liidu tolliseadustiku delegeeritud õigusakt,[6] millega täiendatakse teatavaid tolliseadustiku mitteolemuslikke osi;
ii. liidu tolliseadustiku rakendusakt,[7] milles on sätestatud liidu tolliseadustiku ühtsed rakenduseeskirjad;
iii. liidu tolliseadustiku üleminekuperioodi delegeeritud õigusakt,[8] milles on sätestatud tolliteabe vahetamise ja salvestamise alternatiivvahendid ajaks, mil liidu tolliseadustikuga ette nähtud elektroonilised süsteemid veel ei toimi, ja
iv. liidu tolliseadustiku tööprogramm,[9] mis võeti vastu komisjoni rakendusotsusena, millega kehtestatakse IT-süsteemide kavandamine.

Peale selle tehti ettevõtjate esindajate, Euroopa Parlamendi ja liikmesriikidega toimunud pideva dialoogi tulemusel kindlaks mõned tehnilised probleemid ning komisjon koos Euroopa

[4] SEC(2005) 1543.
[5] ELT C 306, 17.12.2007, lk 1.
[6] Komisjoni 28. juuli 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/2446, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavaid sätteid täpsustavate üksikasjalike eeskirjadega (ELT L 343, 29.12.2015, lk 1).
[7] Komisjoni 24. novembri 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/2447, millega nähakse ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 (millega kehtestatakse liidu tolliseadustik) teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT L 343, 29.12.2015, lk 558).
[8] Komisjoni 17. detsembri 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2016/341, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavate sätete üleminekueeskirjadega, kui vajalikud elektroonilised süsteemid veel ei toimi, ja muudetakse komisjoni delegeeritud määrust (EL) 2015/2446 (ELT L 69, 15.3.2016, lk 1).
[9] Komisjoni 11. aprilli 2016. aasta rakendusotsus (EL) 2016/578, millega kehtestatakse liidu tolliseadustikus sätestatud elektrooniliste süsteemide väljaarendamise ja kasutuselevõtmise tööprogramm (ELT L 99, 15.4.2016, lk 6), mis asendas komisjoni 29. aprilli 2014. aasta rakendusotsusega (EL) 2014/255 (ELT L 134, 7.5.2014, lk 46) kehtestatud varasema tööprogrammi.

Parlamendi ja nõukoguga tegutses kiiresti nende probleemide lahendamiseks, võttes juba enne uute õigusnormide kohaldamist vastu järgmised õiguspaketi muudatused:

v. liidu tolliseadustiku delegeeritud õigusakti kaks muudatust:

- üleminekuperioodi delegeeritud õigusaktiga muudeti delegeeritud õigusakti, et tagada sujuv üleminek ühenduse tolliseadustikult liidu tolliseadustikule 1. mail 2016[10]. Selgus, et delegeeritud õigusakti teatavaid sätteid ei saa kohaldada enne IT-süsteemide täielikku toimimist, ja seetõttu oli vaja üleminekumeetmeid mitte ainult liidu tolliseadustikus, vaid ka delegeeritud õigusaktis, et paberipõhiseid või alternatiivseid süsteeme saaks kasutada kuni IT-süsteemide toimima hakkamiseni;
- tehti parandused liidu tolliseadustiku delegeeritud õigusakti kahte sättesse,[11] millest oli ekslikult välja jäänud ühenduse tolliseadustiku lihtsustussäte. Parandus tagab ajutise impordi või reekspordi deklaratsiooni eelduse jätkumise turistide liikumise ja liidu tolliterritooriumi läbivate teatavate konkreetsete kaupade, näiteks kaubaaluste, konteinerite ning laevade ja lennukite puhul. Eelkõige liidu piiri ületavate lennukite puhul oleks suulise või kirjaliku deklaratsiooni esitamise kohustus tõsiselt mõjutanud piiriliiklust ja turistide liikumist;

vi. liidu tolliseadustiku üleminekuperioodi delegeeritud õigusakti 12. lisa tehniline parandus,[12] millega kehtestatakse taotluste ja lubade vormid.

2016. aasta aprillis kasutas komisjon talle liidu tolliseadustiku artikliga 50 antud õigust võtta vastu komisjoni rakendusotsus,[13] millega kehtestatakse julgeoleku ja turvalisuse riskianalüüsi ühised riskikriteeriumid ja standardid tollikontrolli ühtlustatud rakendamiseks vastavalt liidu tolliseadustikule.

b. Eesmärgid ja õiguslik sisu

Liidu tolliseadustiku eesmärk on pakkuda kooskõlas tänapäeva vajadustega suuremat õiguskindlust ja ühtlustamist nii äriühingutele kui ka tolliasutustele, lihtsustada eeskirju ja protseduure, suurendada tollitehingute tõhusust ning saavutada kõikide tolliprotseduuride ja -toimingute täielik automatiseeritus. Samal ajal on liidu tolliseadustik ette nähtud selleks, et paremini kaitsta liidu ja liikmesriikide finants- ja majandushuve. Lisaks on seadustiku eesmärk arvesse võtta poliitika ja õigusaktide arengut teistes valdkondades, mis võivad mõjutada tollialaseid õigusakte näiteks seoses impordi ohutuse ja julgeolekuga. Liidu tolliseadustikus kooskõlas eelnimetatud eesmärkidega tehtud kõige olulisemad seadusandlikud muudatused on järgmised:

- *tolliesindaja piiramatu õigus* osutada teenuseid muus liikmesriigis kui see, kus ta on asutatud, et tagada võrdsed võimalused tolliliidus kauplemiseks;

[10] Üleminekuperioodi delegeeritud õigusaktiga muudeti liidu tolliseadustiku delegeeritud õigusakti artikleid 2, 3, 104, 106, 112, 113, 128, 138, 141, 144, 146, 181 ja 184 ning lisati artiklid 122a, 124, 124a, 126, 126a ja 129a–129d.

[11] Komisjoni 5. aprilli 2016. aasta delegeeritud määrusega (EL) 2016/651 (ELT L 111, 27.4.2016, lk 1) parandati liidu tolliseadustiku delegeeritud õigusakti artikleid 136 ja 141.

[12] Komisjoni 8. aprilli 2016. aasta delegeeritud määrus (EL) 2016/698, millega parandatakse üleminekuperioodi delegeeritud õigusakti.

[13] Komisjoni 27. aprilli 2016. aasta rakendusotsus C 2016/2422, millega kehtestatakse julgeoleku ja turvalisuse riskianalüüsi ühised riskikriteeriumid.

- liikmesriikides *otsuste tegemise*, sealhulgas tolli poolt lubade väljastamise *ühtlustatud eeskirjad*. Eesmärk on soodustada kaubandust, suurendades prognoositavust, lihtsustades taotluste esitamise korda ning võttes kasutusele täiustatud ja rangemad eeskirjad, mis käsitlevad ettevõtja õigust ärakuulamisele enne talle ebasoodsa otsuse vastuvõtmist;
- *tollivormistuse täiendav lihtsustamine.* Volitatud ettevõtja kriteeriume võib kasutada, et kindlaks teha, kas teatavaid lihtsustusi saavad kasutada ka ettevõtjad, kes ei ole volitatud ettevõtjad, samas kui muud lihtsustused on kättesaadavad ainult volitatud ettevõtjatele:
    - lihtsustused, mille puhul kohaldatakse teatavaid või kõiki volitatud ettevõtja kriteeriume, on järgmised: i) tolliesindaja, kes soovib osutada teenuseid muus liikmesriigis kui see, kus ta on asutatud; ii) üldtagatiste vähendamine seoses tasumisele kuuluvate tollimaksudega; iii) luba kaupade esitamiseks pädevast tolliasutusest erinevas kohas; iv) luba esitada tollideklaratsioon deklarandi arvestuskande vormis; v) transiidiga seotud lihtsustuste lubamine; vi) ajutise ladustamise rajatise pidamise luba; vii) eriprotseduuride (tolliladustamis-, lõppkasutus-, ajutise impordi ning sees- ja välistöötlemisprotseduuri) kasutamise luba;

    - lihtsustused, mida saavad kasutada ainult volitatud ettevõtjad (kompenseerimaks asjaolu, et volitatud ettevõtja staatust taotlevad ettevõtjad peavad nüüd täitma lisatingimused): i) täielik või osaline vabastus tagatise esitamisest tollimaksu tasumise edasilükkamiseks; ii) keskne tollivormistus, mis võimaldab ettevõtjatel esitada tollideklaratsioonid ja tasuda tollimaksud keskselt oma asukohas, mitte teises liikmesriigis, kus kaubad esitatakse tolliasutusele; iii) vabastus kohustusest esitada kaup lihtsustatud deklarandi arvestuskandena; iv) enesehindamine, mis võimaldab usaldusväärsetel ettevõtjatel arvutada ise tasumisele kuuluv tollimaksu summa ja teha tolli nimel teatavaid kontrolle, ning v) luba viia ajutiselt ladustatud kaup (st enne selle tolliprotseduurile määramist) teise liikmesriiki;

- *tariife ja päritolu käsitlevate siduvate tolliotsuste suhtes kohaldatavate õigusnormide ühtlustamine:* i) siduva tariifiinformatsiooniga (STI) seotud otsuste kehtivust vähendatakse kuuelt aastalt kolmele aastale kooskõlas siduva päritoluinformatsiooniga seotud otsuste kohta kehtiva piiranguga ning ii) STI-otsus on nüüd otsuse saaja suhtes siduv, mis tähendab, et soodsama STI-otsuse otsimise vältimiseks peab otsuse saaja teatama tolliasutusele, et tal on deklareeritud kauba kohta STI-otsus olemas;
- *kohustusliku tagatise kasutuselevõtt* kõikide tolliprotseduuride puhul, et kaitsta liidu vahendeid ja finantshuve, koos võimalusega vähendada tagatist väga usaldusväärsete ettevõtjate puhul ja vabastada volitatud ettevõtjad tagatisest;
- *uued ohutus- ja julgeolekueeskirjad, mis nõuavad dokumentide mitmekordset esitamist kauba sisenemisel*, st seda peab tegema mitte ainult vedaja, vaid ka ekspediitor ja isegi vastuvõtja, viies seega asjaomase korralduse kooskõlla rahvusvaheliste standarditega (nt Maailma Tolliorganisatsiooni maailmakaubanduse tagamise ja lihtsustamise standardite raamistikuga);
- *ajutise ladustamise eeskirjade leevendamine,* sealhulgas ladustamisaja pikendamine 90 päevani (võrreldes varasema 20 või 45 päevaga, sõltuvalt sellest, kas kaupa veeti

meritsi), ning võimalus vedada ajutiselt ladustatud kaupa ladustamiskohtade vahel transiidiprotseduuri kohaldamata;

- *seestöötlemise tolliprotseduuri, tollikontrolli all töötlemise ja hävitamisprotseduuri ühendamine.* Lisaks on tolliprotseduuri kasutamise loa omajal nüüd rohkem aega otsustada, kas lõppkaup reeksportida, lasta hävitada või lasta vabasse ringlusse.

c. Elektroonilised süsteemid

Liidu tolliseadustiku kohaselt peab teabevahetus ettevõtjate ja tolliasutuste, aga ka eri tolliasutuste vahel põhinema 2020. aastaks täielikult elektroonilistel andmetöötlusmeetoditel. Selles nähakse suurt edasiminekut, mis soodustab seaduslikku kaubavahetust, vähendab halduskoormust ja tagab ühtlustatud nõuete kohaldamise kogu liidus. Sel eesmärgil toimub 17 elektroonilise süsteemi uuendamine või loomine vastavalt liidu tolliseadustiku tööprogrammis sätestatud ajakavale. Need süsteemid võib jagada kahte kategooriasse: i) 14 üleeuroopalist süsteemi, mille töötab välja või mida uuendab komisjon koostöös liikmesriikidega, sealhulgas kesksed süsteemid ja süsteemid, mille riikliku osa rakendajaks on liikmesriigid, ning ii) kolm süsteemi, mille töötavad välja või mida uuendavad liikmesriigid.

14 üleeuroopalist süsteemi (sh riikliku osaga süsteemid) on järgmised:

1. registreeritud eksportijate süsteem – *REX* (uus): eesmärk on teha kättesaadavaks ajakohastatud teave nii üldise soodustuste süsteemiga (GSP) hõlmatud riikides (riikides, mis saavad soodustusi vastavalt ELi üldiste tariifsete soodustuste kavale, mis annab sooduspääsu liidu turule) registreeritud eksportijate kohta kui ka ELi ettevõtjate kohta, kes ekspordivad GSP-riikidesse ja teatavatesse muudesse riikidesse;
2. siduv tariifiinformatsioon – *STI* (uuendamine): eesmärk on viia liikmesriikide tolliasutuste väljastatud siduvat tariifiinformatsiooni sisaldav andmebaas kooskõlla liidu tolliseadustikuga;
3. tolliotsuste süsteem – *CDS* (uus): eesmärk on ühtlustada kogu liidus tollialaste õigusaktide kohaldamisega seotud tolliotsuste haldamise protsessid, soodustades konsultatsioone otsuste tegemise ajal ja lubade andmise protsessi haldamisel;
4. ühtne kasutajahaldus ja digiallkiri – *ELi kauplejaportaal* (uus): eesmärk on tagada ettevõtjatele vahetu ja liidu tasandil ühtlustatud juurdepääs liidu tolliseadustikus sätestatud erinevatele elektroonilistele tollisüsteemidele;
5. volitatud ettevõtjad – *AEO* (uuendamine): eesmärk on parandada volitatud ettevõtja taotluste ja lubadega seotud tööprotsesse, võttes arvesse liidu tolliseadustiku muudatusi;
6. ettevõtjate registreerimis- ja identifitseerimissüsteem – *EORI* (uuendamine): eesmärk on teha teatavaid uuendusi olemasolevasse süsteemi, mis võimaldab registreerida ja identifitseerida liidu ettevõtjaid ja liidus tolliküsimustega aktiivselt tegutsevaid kolmandate riikide ettevõtjaid;
7. ühine tollitariifistik ja järelevalve – *järelevalve* (uuendamine): eesmärk on uuendada olemasolevat andmebaasi, kuhu kantakse tsentraliseeritult kõik liidu kaubavahetusandmed (import ja eksport), mida iga päev esitavad riiklikud tolliasutused, et tagada selle kooskõla liidu tolliseadustiku nõuetega;
8. liidu staatust tõendav dokument – *PoUS* (uus): eesmärk on talletada, hallata ja välja otsida kõik deklaratsioonid, mille kauplejad esitavad, et tõendada oma kauba liidu staatust;

9. uus arvutipõhine transiidisüsteem – *NCTS* (uuendamine): eesmärk on viia kehtiv transiidisüsteem kooskõlla liidu tolliseadustiku uute nõuetega (nt transiidi käigus toimuvate sündmuste registreerimine), viia teabevahetus vastavusse liidu tolliseadustiku andmenõuetega ning uuendada ja arendada seda süsteemi teiste süsteemidega ühendavaid liideseid;
10. automaatne ekspordisüsteem – *AES* (olemasoleva üleeuroopalise süsteemi ja olemasolevate riiklike ekspordisüsteemide uuendamine): eesmärk on rakendada liidu tolliseadustiku ekspordi- ja väljaveonõudeid;
11. standardne teabevahetus eriprotseduuride kohta – *INF* (uus): eesmärk on välja arendada uus süsteem, mis toetab ja ühtlustab andmehaldusprotsesse ning eriprotseduuride valdkonna andmete elektroonilist käitlemist;
12. keskne imporditollivormistus – *CCI* (uus): eesmärk on kooskõlastada tolliasutuste vahel tollideklaratsioonide töötlemist ja kauba ringlusselubamist, et ettevõtjad saaksid oma suhtlust tolliasutustega tsentraliseerida;
13. tagatiste haldamine – *GUM* (uus): eesmärk on võimaldada selliste üldtagatiste tõhus ja tulemuslik haldamine kogu liidus, mille ettevõtjad esitavad juhul, kui on oht, et tollimaksud võivad jääda tasumata;
14. impordikontrollisüsteem – *ICS* (uuendamine): eesmärk on suurendada tarneahela ohutust ja julgeolekut, parandades sisenemise ülddeklaratsioonis sisalduvate andmete ning seonduvate riski- ja kontrolliandmete kvaliteeti, kataloogimist, kättesaadavust ja jagamist.

Kolm liikmesriikide poolt loodavat või uuendatavat süsteemi on järgmised:

1. eriprotseduuride ühtlustamine ja hõlbustamine – *SP*: riiklikud süsteemid peavad rakendama kõik liidu tolliseadustiku muudatused, mida nõutakse tolliladustamise, lõppkasutuse, ajutise impordi ning sees- ja välistöötlemise korral;
2. saabumisteade, esitamisteade ja ajutine ladustamine – *NA, PN, TS*: nähakse ette liidu tolliseadustikus kirjeldatud transpordivahendi saabumise teate, kauba tollile esitamise teate ja ajutise ladustamise deklaratsiooni protsesside automatiseerimine liikmesriigi tasandil ning toetatakse ettevõtjate ja tolli vahelise andmevahetuse ühtlustamist liikmesriikides;
3. riiklikud impordisüsteemid – *NIS*: eesmärk on rakendada kõiki liidu tolliseadustikust tulenevaid impordiga seotud protseduure ja andmenõudeid.

3. ÜLEVAADE

a. Liidu tolliseadustiku õigusaktide paketi rakendamine

Liidu tolliseadustiku pakett rakendati õigeaegselt 1. mail 2016. Komisjon ei ole seni avastanud ühtegi suuremat probleemi paketi kohaldamisel, kuigi on ilmne, et liidu tolliseadustiku kasu ja mõju selguvad täielikult alles pärast kõikide asjakohaste IT-süsteemide kasutuselevõttu.

Alates liidu tolliseadustiku jõustumisest on komisjon jätkanud korrapäraseid kohtumisi liikmesriikide ja ettevõtjate esindajatega, et kindlaks teha ja lahendada õigusaktidega seotud probleemid, aidata tolliseadustikku tõlgendada ja uurida, kui suures ulatuses on protsesse võimalik veelgi lihtsustada. Konsulteerimine on kooskõlas kohustustega, mille komisjon

võttis teatises „ELi tolliliidu arendamine ja juhtimine“[14]. Komisjon on pidevalt pööranud eritähelepanu realistlike tähtaegade vajadusele ning muudatuste maksumusele ja üldisele mõjule, mida need avaldavad tollile ja kaubandusele.

Lisaks on liikmesriigid ja ettevõtjate esindajad teinud komisjoniga koostööd mitme juhenddokumendi koostamisel, mis käsitlevad uute eeskirjade praktilist kohaldamist.

Komisjon on loonud konkreetsete juhtumite uurimiseks programmi „Toll 2020“ raames mitu projektirühma,[15] kuhu kuuluvad nii liikmesriikide kui ka ettevõtjate esindajad:

- *lihtsustamise projektirühm*, kes tegeleb enesehindamise, deklarandi arvestuskande ja keskse tollivormistuse arendamisega;
- *väikese väärtusega impordi projektirühm*, kes analüüsib, milline on sobivaim viis postiettevõtjatele ja kiirkulleritele võrdsete võimaluste tagamiseks, võttes arvesse internetimüügi suurenemist ja sellest tulenevat tolli kohustust tagada asjakohane kontroll ning kaitsta kodanike ja liidu finantshuve, ilma et see takistaks seaduslikku kaubavahetust;
- *transiidi projektirühm*, kes uurib elektroonilise veodokumendi (ETD) kasutamist transiidideklaratsioonina lennu- ja meretranspordi puhul;
- *tagatiste projektirühm*, kes uurib, kuidas üldtagatisest täieliku või osalise vabastuse saamise tingimused oleksid paremini kooskõlas tegeliku majandusolukorraga.

Peale selle teostatakse koostöös ettevõtjate ja liikmesriikidega liidu tolliseadustikus ette nähtud katseprojekte, et katsetada uusi meetodeid ja leida parem viis selliste probleemide lahendamiseks, mis tulenevad näiteks suurenenud internetimüügist, andmete vähesest kättesaadavusest ja süsteemipõhise lähenemisviisi vajadusest.

Sidusrühmadega toimunud korrapärase dialoogi tulemusel on alates 1. maist 2016 tehtud liidu tolliseadustiku õigusaktide paketti mõned parandused ja täiendused:

i. liidu tolliseadustiku artikli 136 muutmine, mis käsitleb meritsi või õhuteed pidi ajutiselt liidu tolliterritooriumilt välja viidud kaupa. See muudatus[16] oli vajalik, et tagada nõuetekohane tollijärelevalve teatava kauba puhul, mis tuuakse liitu ühe sadama kaudu, kuid jätkab konteinerlaevaga teekonda liidu teise sadamasse ning laaditakse maha selles teises sadamas. Muudatuse tulemusena tuleb kaup esitada tollile selles teises sadamas;

ii. liidu tolliseadustiku rakendusakti muutmine,[17] et paremini kohandada õigusakti ametiasutuste ja ettevõtjate vajadustele ning tagada eeskirjade tõhus ja ühtne

[14] COM(2016) 0813 final.

[15] Vt komisjoni eksperdirühmade register http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=search.result&page=1.

[16] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2016. aasta määrus (EL) 2016/2339, millega muudetakse määrust (EL) nr 952/2013 (millega kehtestatakse liidu tolliseadustik) kauba osas, mis on meritsi või õhuteed pidi ajutiselt liidu tolliterritooriumilt välja viidud (ELT L 354, 23.12.2016, lk 32).

[17] Komisjoni 8. juuni 2017. aasta rakendusmäärus (EL) 2017/989, millega parandatakse ja muudetakse rakendusmäärust (EL) 2015/2447, millega nähakse ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 (millega kehtestatakse liidu tolliseadustik) teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT L 149, 13.6.2017, lk 19).

kohaldamine. Ettevõtjate esindajate taotlusel sisse viidud kõige olulisemad muudatused on kokkuvõtlikult järgmised:

- pikaajalist tarnija deklaratsiooni käsitlevaid eeskirju täpsustati ja lihtsustati. Ettevõtjate esindajad tundsid eriti suurt heameelt selle üle, et neile nähti uuesti ette võimalus väljastada aasta jooksul mis tahes ajal üks deklaratsioon kogu kalendriaasta kohta;
- eksportijatele anti lisaaega registreeritud eksportija (REX) numbri hankimiseks (mis võimaldab eksportijal kauba päritolu ise tõendada) ELi ja Kanada kaubanduslepingu (CETA) kohaldamisel ja
- täiustati eeskirju, mis käsitlevad väljumistolliasutuse määramist aktsiisikauba ekspordile järgneva transiidi puhul;

iii. rakendusakt vastuvõtmine,[18] millega sätestatakse selliste elektrooniliste süsteemide väljatöötamise, hooldamise ja kasutamise tehniline kord, mille abil vahetatakse ja salvestatakse teavet liidu tolliseadustiku alusel. Sellega nähakse ette tolliotsuste süsteemi ning ühtse kasutajahalduse ja digiallkirja süsteemi suhtes kohaldatavad eeskirjad (vt punkt b allpool);

iv. delegeeritud õigusakti ja rakendusakti võib olla vaja 2018. aastal uuesti muuta, et võtta muu hulgas arvesse järgmisi asjaolusid:

- delegeeritud õigusakti artikli 1 punktis 19 on sätestatud uus *eksportija mõiste*, mille kohaselt eksportija peab ikkagi olema asutatud ELis, kuid nõuet, et eksportijal peab olema müügileping, on leevendatud. Ettevõtjate esindajate sõnul ei kajasta praegune mõiste piisavalt olemasolevaid ärimudeleid, näiteks sellist, mille puhul müüja on asutatud väljaspool ELi;
- liidu tolliseadustiku delegeeritud õigusakti artiklite 114 ja 134 muudatus, et suurendada *erikorraga maksuterritooriumi* ja selle emamaa vaheliste (st ühe liikmesriigi siseste) tehingute suhtes kohaldatavate tolliformaalsuste paindlikkust;
- *muus kohas kui ajutise ladustamise rajatises ladustatud kauba* deklareerimiseks liidu tolliseadustiku delegeeritud õigusakti artiklis 115 sätestatud tähtaja pikendamine. Muudatuse eesmärk on tagada, et tähtaeg on nii ettevõtjatele kui ka tollile mõistlikum, kuid samas võimalikult lühike, et vältida kuritarvitusi;
- sellise kohaldatava sätte muudatus, mille kohaselt tuleb kolmanda riigi tolliasutusele esitada *püügipäeviku* väljatrükk, sealhulgas konfidentsiaalne äriteave, et tolliasutus saaks kontrollida, kas nende riigis või territooriumil ümberlaaditavate või läbi nende riigi või territooriumi veetavate merekalapüügisaadustega ei ole manipuleeritud. Kalatööstus teatas komisjonile, et neilt nõutakse kalade püügikohta käsitleva konfidentsiaalse äriteabe avalikustamist, ja muudatusega tagatakse, et ELi alustele kuuluvat konfidentsiaalset teavet ei jagata;

[18] Komisjoni 14. novembri 2017. aasta rakendusmäärus (EL) 2017/2089, millega sätestatakse tehniline kord, mille kohaselt töötatakse välja, hooldatakse ja kasutatakse elektroonilisi süsteeme, mille abil vahetatakse ja salvestatakse teavet liidu tolliseadustiku kohaselt.

- delegeeritud õigusakti muudatus, millega taastatakse ühenduse tolliseadustiku säte. Ettevõtjate esindajad märkisid, et liidu tolliseadustiku pakett ei sisalda ühtegi sätet, mis konkreetselt lubaks lõppkasutusloa omajal *ladustada* eri rubriikidesse klassifitseeritud energiatooteid *ühes mahutis*. Nende toodete tehnilistest omadustest tulenevatel põhjustel muudab selline piirang lõppkasutusloa tegeliku kasutamise võimatuks;
- *ELi elanike poolt väljaspool ELi renditud autode* suhtes kohaldatava õigusraamistiku muudatus. Kui autol on muu kui ELi numbrimärk, tuleb praegu tasuda liidu tolliterritooriumile sisenedes sellelt imporditollimaks (v.a. juhul, kui liidu elanik kasutab rendiautot elukohta naasmiseks). Seda peetakse lühiajaliselt autot rentivate ELi elanike jaoks liiga piiravaks ja probleemi lahendamiseks võidakse delegeeritud õigusakti muuta;
- päritolureeglite muudatus, mille kohaselt *kohaldatakse tariifset sooduskohtlemist töödeldud toodetele*, mis on saadud importkaubast, mille suhtes kohaldatakse tariifset sooduskohtlemist seestöötlemisprotseduuri käigus. See muudatus tagaks asjaomastele ettevõtjatele samaväärse tariifse kohtlemise nagu see, mida kohaldati ühenduse tolliseadustiku kehtivuse ajal vastavalt nn tollikontrolli all töötlemise tolliprotseduurile;
- mõned tehnilised muudatused, et kohandada elektroonilises REX-süsteemis registreerimise eeskirju paremini eksportijate olukorrale.

Lisaks eelnimetatud üldisemate muudatuste tegemisele liidu tolliseadustikus kasutas komisjon talle liidu tolliseadustikuga antud õigust (nagu ta tegi ka ühenduse tolliseadustiku kehtivuse ajal) vastu võtta mitu rakendusakti konkreetsel või tehnilisel eesmärgil, näiteks kauba tariifseks klassifitseerimiseks ja sooduspäritolureeglitest ajutiste erandite tegemiseks.

b. Liidu tolliseadustiku tööprogrammi rakendamine

Liidu tolliseadustiku tööprogrammis loetletud 17 IT-süsteemist mõne kasutuselevõtu esimene tähtaeg oli 2017. aastal ning see eesmärk on täidetud.

- Komisjon võttis 1. jaanuaril 2017 kasutusele registreeritud eksportijate süsteemi (REX-süsteem). See uus andmebaas sisaldab andmeid ELi üldiste tariifsete soodustuste kava alusel toetust saavates riikides registreeritud ettevõtjate ja mõnede ELis registreeritud ettevõtjate, sealhulgas Kanadaga sõlmitud vabakaubanduslepingu kontekstis. See võimaldab ettevõtjal kontrollida, kas tarnija on registreeritud ja kas tal on õigus koostada päritolukinnitusi, ning liidu tolliasutustel võrrelda tollideklaratsioonides esitatud REX-numbreid keskse andmebaasi andmetega. ELis on registreeritud umbes 20 000 eksportijat ning umbes 11 000 eksportijat on registreeritud üldiste tariifsete soodustuste kava alusel toetust saavas riigis, mis juba kasutavad seda süsteemi. Ettevõtjatelt, ELi tolliasutustelt ja üldiste tariifsete soodustuste kava alusel toetust saavate riikide pädevatelt asutustelt saadud tagasiside on väga positiivne ning seni ei ole kaebusi esitatud.
- 2017. aasta oktoobris võttis komisjon korraga kasutusele tolliotsuste süsteemi ning ühtse kasutajahalduse ja digiallkirja süsteemi. Tolliotsuste süsteem on suur edasiminek tollilubade haldamise ühtlustamisel 28 liikmesriigis. Süsteem koosneb ühistest osadest (ELi kauplejaportaal, keskne tolliotsuste haldamise süsteem ja tarbijaviiteteenused) ning riiklikest osadest (riiklik kauplejaportaal ja riiklik tolliotsuste haldamise süsteem). See võimaldab töödelda 22 liiki tollilubasid, näiteks neid, mis on seotud

lihtsustatud deklaratsioonide, keskse tollivormistuse, seestöötlemisprotseduuri, välistöötlemisprotseduuri, üldtagatiste, edasilükatud tollimaksu, transiidi ja mitme muu protseduuriga. Ettevõtja saab esitada loataotluse ühtse kasutajahalduse ja digiallkirja süsteemi kaudu, mis annab talle juurdepääsu tolliotsuste süsteemile.

- Siduva tariifiinformatsiooni (STI) süsteemi esimene etapp valmis 2017. aasta oktoobris ehk selle etapi lõpetamise tähtajaks.

Enamik muid elektroonilisi süsteeme valmivad samuti tööprogrammis ette nähtud tähtajaks. Tegelikult eeldatakse, et 2020. aastaks viiakse lõpule ligi 80 % komisjoni tööst üleeuroopaliste süsteemidega.

Samas on siiski ilmne, et mitte kõik süsteemid ei saa 2020. aastaks täielikult valmis. See tähtaeg on alati olnud edasipüüdlik, võttes arvesse, kui keerukas ja kallis on uute IT-süsteemide kasutuselevõtt kogu Euroopa Liidus. Tähtaega määrates eeldati, et liidu tolliseadustikku täiendavad ja rakendavad eeskirjad (delegeeritud õigusakt, rakendusakt ja üleminekuperioodi delegeeritud õigusakt) võetakse vastu peagi pärast liidu tolliseadustiku vastuvõtmist 2013. aastal, nii et neid saaks IT-süsteemide arendamisel arvesse võtta. Täiendavaid ja rakendavaid sätteid käsitlevad arutelud kestsid aga oodatust kauem ning õigusaktid võeti lõplikul kujul vastu alles 2015. aasta lõpus ja 2016. aasta alguses. See omakorda põhjustas viivitusi liidu tolliseadustiku delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide B lisas sätestatud andmenõuetel põhinevaid deklaratsioone ja teateid puudutavate elektrooniliste süsteemide funktsionaalsusnõuete koostamisel. Süsteemide keerukus sai täielikult selgeks alles nende tehniliste nõuete koostamise lõpuleviimisel.

Peale selle osutus IT-süsteemide arendamisel üheks kõige raskemaks ülesandeks andmenõuete (st andmed, mida liikmesriikide tolliasutused nõuavad ettevõtjatelt) ühtlustamine. Andmete ühtlustamine on otsustava tähtsusega erinevate elektrooniliste süsteemide koostoimeks ja õigusnormide ühtlustatud kohaldamiseks. See on ka oluline, et tagada kooskõla rahvusvaheliste andmemudelitega, näiteks Maailma Tolliorganisatsiooni mudeliga, ja tagada seega sidumine kolmandate riikide IT-süsteemidega ning hõlbustada kaubavahetust. See töö nõuab aga oodatust rohkem aega ja rahalisi vahendeid, et täielikult ümber programmeerida mõned olemasolevad elektroonilised süsteemid.

Probleem on ka selles, et kuna elektroonilised süsteemid on üksteisega tihedalt seotud, tuleb need rakendada õiges järjekorras, et võtta arvesse vastastikust sõltuvust ja tagada, et tolli ja ettevõtjaid puudutavad muudatused viiakse sisse struktureeritult ja ühtselt.

Konkreetsed probleemid tekivad impordikontrollisüsteemi (ICS) uuendamisel. See süsteem loodi julgeolekukaalutlustel pärast 11. septembri terrorirünnakuid Maailma Tolliorganisatsiooni toetuse saanud rahvusvahelise kaubanduse standardite raames. Vedajad peavad saatma teatavad andmed elektrooniliselt liidu esimesele sisenemistolliasutusele enne kauba toomist liidu territooriumile ning enamasti isegi enne kauba lahkumist ekspordiriigist. Liidu tolliseadustiku kohane eesmärk on täiustada olemasolevat impordikontrollisüsteemi. Teise põlvkonna impordikontrollisüsteemi raames luuakse näiteks Euroopa keskne andmekogu, et võimaldada lasti käsitleva kvaliteetse eelteabe kogumist reaalajas, kehtestatakse andmete mitmekordne esitamine (st vajalikud andmed tolliliitu siseneva kauba kohta saavad lisaks vedajale esitada ka importija, vastuvõtja või muu asjaomane isik), nähakse ette kauplejate ühtlustatud liides, et ettevõtjad saaksid esitada lasti käsitleva eelteabe standarditud ja ühtlustatud viisil, ning nähakse ette vahendid, mis aitavad tollil kontrollida andmekogus sisalduvat suurt andmehulka riskijuhtimise eesmärgil. Ometi on selgunud, et

impordikontrollisüsteemiga seotud töö on oodatust mahukam, eelkõige keskse andmekogu andmetele esitatavate rangete turvanõuete, suurte tegevuskulude ja eelnimetatud andmenõuete ühtlustamise vajaduse tõttu ja seoses vajadusega luua rohkem ühiseid funktsioone liidu tasandil, et vähendada samaaegsete kulukate riiklike investeeringute vajadust.

c. Järgmised sammud

Komisjon jätkab korrapäraseid arutelusid liikmesriikide ja ettevõtjatega selle tagamiseks, et liidu tolliseadustik *soodustab kaubavahetust*. Tollialaste õigusaktide ja tolliprotseduuride lihtsustamine liidu tolliseadustikuga avaldab juba positiivset mõju ning suurem osa ettevõtjaid toetab seda. Mõne arvates ei hõlbusta liidu tolliseadustik kaubavahetust siiski piisavalt. Juhitakse tähelepanu asjaolule, et volitatud ettevõtja staatus on nüüd teatavate lihtsustuste kasutamiseks kohustuslik ja see seab ebasoodsasse olukorda väikeettevõtjad, kelle jaoks volitatud ettevõtja staatuse hankimine on liiga kulukas, kuigi just ettevõtjad olid need, kes taotlesid volitatud ettevõtjatele erisoodustusi, mis hüvitaksid asjaomaste ettevõtjate poolt volitatud ettevõtja staatuse saamiseks tehtud kulutused ja jõupingutused. Samuti märgivad paljud ettevõtjate esindajad, et liidu tolliseadustikust tuleneva täieliku kasu saamine võtab liiga kaua aega pika üleminekuperioodi tõttu, mis võimaldab mõnes liikmesriigis kasutada samaaegselt paberipõhiseid süsteeme, samas kui teised jälle soovivad pikemat üleminekuperioodi kõikide uute elektrooniliste nõuete täitmiseks. Lisaks juhivad mõned ettevõtjate esindajad tähelepanu sellele, et liikmesriigid tõlgendavad eeskirju ikka veel erinevalt.

Komisjon jätkab ka sidusrühmadega tihedalt konsulteerides tööd, et *selgitada välja* õigusaktide paketis esinevad *vead ja tehnilised anomaaliad*. Liidu tolliseadustiku õigusaktid sisaldavad üle 2000 lehekülje ja seetõttu on õigusaktide paketi jätkuva kohandamise vajadus vältimatu. Ühenduse tolliseadustikku ja selle asjaomaseid rakendussätteid tuli mitu korda muuta.

Tolli esmatähtis ülesanne on *kaitsta tulusid ning tagada ohutus ja julgeolek*. Seetõttu tuleb ka jätkata jõupingutusi, et tagada õige tasakaal kontrolli ja kaubanduse hõlbustamise vahel ning lahendada kiiresti kõik sellega seotud probleemid. Sellesse töösse kaasatakse jätkuvalt aktiivselt Euroopa Parlament, Euroopa Kontrollikoda ning liidu vahendite kaitse ja pettustega võitlemise eest vastutavad komisjoni talitused.

Liidu tolliseadustiku elektrooniliste süsteemide puhul peab komisjon vajalikuks pikendada mõne süsteemi kasutuselevõtu tähtaega, et tagada teiste süsteemide sujuv rakendamine 2020. aasta tähtajaks. Liikmesriigid ja ettevõtjad vajavad tolliteabe vahetamise ja salvestamisega seoses realistlikku ajagraafikut ja õiguskindlust ning iga elektroonilise süsteemi kasutuselevõtuks on vaja keskmiselt kaks aastat. Kui mõne süsteemi rakendamine selleks kuupäevaks on ebatõenäoline, tuleb see kindlaks teha 2018. aastaks ning tagada kindlus õigusnormide suhtes, mida kohaldatakse selliste süsteemide puudumisel.

Seepärast teeb komisjon järgmise ettepaneku:

i) komisjon viib 2021. aasta lõpuks läbi liidu tolliseadustiku vahehindamise ja pärast elektrooniliste süsteemide rakendamist nende põhjaliku toimivuskontrolli. Toimivuskontroll võimaldab komisjonil edaspidi otsustada vajaduse üle teha poliitikasse suuremaid muudatusi, et liidu tolliseadustik oleks jätkuvalt kooskõlas üleilmse kaubanduskeskkonnaga ja tagaks nõuetekohase tasakaalu kaubanduse hõlbustamise ja kontrolli vahel;

ii) enne toimivuskontrolli võib komisjon jätkuvalt teha ettepanekuid liidu tolliseadustiku õigusaktide paketi parandusteks ja tehnilisteks muudatusteks, mis on vajalikud, et tagada õigusraamistiku sujuv toimimine;

iii) komisjon kavatseb 2018. aasta algul teha seadusandliku ettepaneku pikendada üleminekukorra tähtaega nende väheste elektrooniliste süsteemide puhul, mida ei suudeta 2020. aasta tähtajaks täielikult rakendada. Seejärel võetakse vastu komisjoni rakendusotsus ja vastavalt ajakohastatud tööprogramm. Praegu tundub, et pärast 2020. aastat tuleb tõenäoliselt jätkata tööd järgmiste süsteemidega:

- impordikontrollisüsteemi (ICS), uue arvutipõhise transiidisüsteemi (NCTS), automaatse ekspordisüsteemi (AES) ja eriprotseduuride süsteemi ekspordiosa uuendamine ning
- keskse imporditollivormistuse (CCI), liidu staatust tõendava dokumendi (PoUS) ja tagatiste haldamise süsteemi (GUM) kasutuselevõtt.

Komisjon konsulteeris liikmesriikidega nende täiendavat tööd nõudvate elektrooniliste süsteemide üle ja koostas liikmesriikide vastuste põhjal esialgse kava. Samuti konsulteeris komisjon eri kutseühingute esindajaid koondava ettevõtjate kontaktrühma korrapärastel kohtumistel ettevõtjate esindajatega.

4. DELEGEERITUD ÕIGUSAKTIDE VASTUVÕTMISE VOLITUSE KASUTAMINE

Vastavalt liidu tolliseadustiku artiklile 284 on komisjonil õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 viie aasta jooksul alates 30. oktoobrist 2013 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada või muuta liidu tolliseadustiku teatavaid mitteolemuslikke osi. Artikli 284 lõike 2 kohaselt peab komisjon esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise õiguse kasutamise kohta. Komisjon on kohustatud esitama aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist, st 30. jaanuariks 2018.

Komisjonile annavad õiguse vastu võtta delegeeritud õigusakte liidu tolliseadustiku järgmised sätted: artiklid 2, 7, 10, 20, 24, 31, 36, 40, 62, 65, 75, 88, 99, 106, 115, 122, 126, 131, 142, 151, 156, 160, 164, 168, 175, 180, 183, 186, 196, 206, 212, 216, 221, 224, 231, 235, 253, 265 ja 279.

Kuni 2017. aasta novembrini kasutas komisjon delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise õigust neljal korral (vt punkti 2 alapunkt a):

a) et vastu võtta liidu tolliseadustiku delegeeritud õigusakt[19]. Lisas esitatud tabelis on liidu tolliseadustiku delegeeritud õigusakti sätted seotud seadustiku kohaselt komisjonile antud volitustega;

b) et vastu võtta liidu tolliseadustiku üleminekuperioodi delegeeritud õigusakt[20] vastavalt seadustiku artiklis 279 sätestatud volitustele;

[19] Vt joonealune märkus 6.
[20] Vt joonealune märkus 8.

c) et parandada liidu tolliseadustiku delegeeritud õigusakti artikleid 136 ja 141[21] vastavalt seadustiku artiklis 160 sätestatud volitustele ja

d) et parandada liidu tolliseadustiku üleminekuperioodi delegeeritud õigusakti[22] 12. lisa vastavalt seadustiku artiklis 279 sätestatud volitustele.

Delegeeritud õigusaktide koostamisel konsulteeris komisjon kõikide asjaomaste sidusrühmadega, eelkõige liikmesriikide ekspertide ning kaubandus-, logistika- ja ärisektori ettevõtjatega. Liikmesriikide ja äriringkondade eksperdid arutasid ja toetasid delegeeritud õigusaktide sätteid.

Komisjon tagas menetlus- ja otsustusprotsessi jooksul asjaomaste dokumentide õigeaegse ja nõuetekohase esitamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Euroopa Parlament ja nõukogu ei esitanud vastuväiteid ühegi nimetatud õigusakti vastuvõtmisele.

Komisjon leiab, et talle liidu tolliseadustikuga antud volitusi vastu võtta delegeeritud õigusakte tuleks pikendada veel viie aasta võrra kooskõlas liidu tolliseadustiku artikli 284 lõikega 2, et tagada liidu tollialaste õigusaktide pidev kohandamine tolli tehnilistele nõuetele ja tehnika arengule.

5. KOKKUVÕTE

Käesoleva aruandega täidab komisjon i) Euroopa Parlamendi nõude esitada aruanne liidu tolliseadustiku rakendamise kohta ning ii) liidu tolliseadustiku artikli 284 lõikes 2 sätestatud kohustuse esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruanne delegeeritud volituste kasutamise kohta.

Seoses liidu tolliseadustiku rakendamisega peab komisjon märkimisväärseks saavutuseks asjaolu, et suuri muutusi kaasa toonud liidu tolliseadustiku rakendamise esimese 18 kuu jooksul ei ole esinenud ühtegi suuremat seadusandlikku probleemi. Korrapärane konsulteerimine liikmesriikide ja ettevõtjatega on aidanud kiiresti kõrvaldada kõik alates seadustiku vastuvõtmisest 2013. aastal ilmnenud tehnilised vead. Samas on ilmselgelt vaja edaspidi põhjalikult uurida liidu tolliseadustiku mõju, et kindlaks teha, kas liidu tolliseadustiku eesmärgid on saavutatud või on vaja poliitikat muuta. Seepärast teeb komisjon ettepaneku:

- viia 2021. aastaks läbi liidu tolliseadustiku õigusraamistiku ja selleks ajaks rakendatud elektrooniliste süsteemide vahehindamine;
- teha pärast elektrooniliste süsteemide rakendamist nende põhjalik toimivuskontroll;
- jätkata ettepanekute esitamist liidu tolliseadustiku õigusaktide paketi parandusteks ja tehnilisteks muudatusteks, mis on vajalikud õigusraamistiku sujuva toimimise tagamiseks;
- kaaluda liidu tolliseadustiku muutmise seadusandliku ettepaneku esitamist 2018. aasta alguses, et pikendada kuni 2025. aastani perioodi, mille jooksul võib kasutada üleminekukorda tollivormistuste puhul, milleks kasutatakse IT-süsteeme, mida ei suudeta 2020. aastaks täielikult rakendada;
- komisjoni rakendusotsusega ajakohastada liidu tolliseadustiku tööprogrammi.

[21] Vt joonealune märkus 11.
[22] Vt joonealune märkus 12.

Mis puudutab komisjonile liidu tolliseadustiku artikli 284 lõikega 2 antud õigust vastu võtta delegeeritud õigusakte, siis on komisjon seisukohal, et ta on kasutanud seda õigust aktiivselt ja nõuetekohaselt. Komisjon peab siiski vajalikuks volituste delegeerimist pikendada, et ta saaks teha ettepanekuid selliste täiendavate meetmete kohta, mis on vajalikud tollialaste õigusaktide kohandamiseks tehnika ja tehnoloogia arengule ning kaubavahetuse dünaamikale.

Komisjon palub Euroopa Parlamendil ja nõukogul võtta käesolev aruanne teadmiseks.

Lisa

Liidu tolliseadustiku volitavad sätted	**Vastavalt delegeeritud volitustele vastu võetud liidu tolliseadustiku delegeeritud õigusakti sätted**
Artikkel 2	Artiklid 114, 134, 188
Artikkel 7 (teabe vahetamise ja salvestamise vahendid ning ühised andmenõuded)	Artiklid 2, 3, 4, 9, 19, 21, 38, 39, 40, 82, 85, 86, 87, 92, 93, 94, 95, 96, 116, 124, 124a, 125, 126, 126a, 127, 129a, 129b, 130, 131, 132, 133, 144, 154, 157, 160, 163, 164, 165, 175, 178, 181, 184, 185, 190, 196, 238, 241, 246, 247, 249
Artikkel 10	Artiklid 5, 6, 7
Artikkel 20	Artikkel 210
Artikkel 24 (tollialaste õigusaktide kohaldamist käsitlevad otsused)	Artiklid 5, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 26, 27, 28, 29, 30, 82, 92, 97, 121, 123, 156, 162, 171, 172, 173, 186, 192, 194, 205
Artikkel 31 (soodsa otsuse kehtetuks tunnistamine või muutmine)	Delegeeritud volitusi ei ole veel kasutatud. Säte käsitleb 1) juhtumeid, kui mitmele isikule adresseeritud soodne otsus võidakse tunnistada kehtetuks nii selle isiku suhtes, kes on jätnud talle otsusega pandud kohustuse täitmata, kui ka teiste asjaomaste isikute suhtes; 2) erandjuhtumeid, kui toll võib kehtetuks tunnistamise või muutmise jõustumise kuupäeva edasi lükata.
Artikkel 36 (siduvat informatsiooni käsitlevate otsuste haldamine)	Delegeeritud volitusi ei ole veel kasutatud. Säte käsitleb 1) artikli 34 lõike 7 punktis b ja artikli 34 lõikes 8 sätestatud konkreetseid juhtumeid, kui siduvat tariifiinformatsiooni (STI) ja siduvat päritoluinformatsiooni (SPI) käsitlevad otsused tunnistatakse kehtetuks; 2) artiklis 35 sätestatud juhtumeid, kui võetakse vastu otsuseid seoses siduva informatsiooniga, mis käsitleb muid tegureid, mille alusel kohaldatakse impordi- või eksporditollimaksu ning muid kaubavahetusega seonduvaid meetmeid.
Artikkel 40	Artiklid 23, 24, 25
Artikkel 62	Artiklid 31, 32, 33, 34, 35, 36
Artikkel 65 (sooduspäritolu)	Artiklid 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70
Artikkel 75	Artikkel 71

Artikkel 88 (tollivõlg)	Artiklid 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 168
Artikkel 99	Artiklid 81, 82, 83, 84, 85, 86
Artikkel 106	Artiklid 88, 92
Artikkel 115	Artiklid 89, 90, 91
Artikkel 122	Artiklid 98, 99, 100, 101, 102
Artikkel 126	Artikkel 103
Artikkel 131 (tagasimaksmine ja vähendamine)	Artiklid 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113
Artikkel 142 (liidu tolliterritooriumile toodud kauba esitamiseks määratud kohad)	Artikkel 115
Artikkel 151 (ajutise ladustamise tingimused ja luba)	Artiklid 115, 116, 117, 118
Artikkel 156 (kauba tollistaatus)	Artiklid 119, 120, 121, 122, 122a,128, 129, 129c, 129d,182
Artikkel 160 (kauba suunamine tolliprotseduurile)	Artiklid 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143
Artikkel 164	Artikkel 155
Artikkel 168 (lihtsustatud deklaratsioonid)	Artiklid 145, 146, 147, 183
Artikkel 175	Artiklid 148, 248
Artikkel 180	Artikkel 149
Artikkel 183 (EIDR)	Artikkel 150
Artikkel 186	Artiklid 151, 152
Artikkel 196	Artikkel 153
Artikkel 206	Artiklid 158, 159
Artikkel 212 (eriprotseduure käsitlevad üldsätted)	Artiklid 161, 163, 165, 166, 167, 170, 175, 176, 177, 178, 201, 202,

	203, 204, 206, 207, 218, 239, 240, 242, 243
Artikkel 216	Artiklid 174, 217, 218, 237
Artikkel 221	Artiklid 179, 180
Artikkel 224	Artikkel 169
Artikkel 231	Artiklid 187, 189
Artikkel 235 (liidu transiit)	Artiklid 191, 193, 195, 197, 198, 199, 200
Artikkel 253 (erikasutus)	Artiklid 206, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236
Artikkel 265	Artiklid 244, 245